

8. Коломієць А.М. Функції освіти в період становлення інформаційного суспільства / А. М. Коломієць // Теорія і практика управління соціальними системами / Щоквартальний наук.-практ. журнал. – Харків: НТУ «ХПІ», 2007. – №1. – С.15-23.

*Гуйван Н.
студентка ЗАІП ФІЕП*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ УКРАЇНИ ПРО НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ТА СОЦІОЛОГІЯ ЯК ЗАСІБ МОНІТОРИНГУ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

У статті на основі аналізу нормативно-правових актів, досвіду педагогів та вихователів досліджуються особливості національно-патріотичного виховання молоді. Проаналізовано можливості застосування інструментарію соціологічної науки як засобу моніторингу національно-патріотичного виховання молоді.

Ключові слова: освітнє середовище, національно-патріотичне виховання, моніторинг, соціологія.

В Україні національно-патріотичне виховання дітей та молоді має стати одним із пріоритетних напрямів діяльності держави та суспільства щодо розвитку громадянина як високоморальної особистості, яка плекає українські традиції, духовні цінності, володіє відповідними знаннями, вміннями та навичками, здатна реалізувати свій потенціал в умовах сучасного суспільства, сповідує європейські цінності, готова до виконання обов'язку із захисту Батьківщини, незалежності та територіальної цілісності України.

Актуальність національно-патріотичного виховання громадян, особливо дітей та молоді, зумовлюється процесом консолідації та розвитку українського суспільства, сучасними викликами, що стоять перед Україною і вимагають дальшого вдосконалення системи національно-патріотичного виховання, оптимізації державної політики у зазначеній сфері [4].

Національно-патріотичне виховання в Україні забезпечене нормативно-правовою базою. Основними нормативно-правовими актами щодо даного питання, які були видані за останні декілька років, є:

1. Лист ІМЗО від 28.12.2015 №2.1/10-1283 "Про стан виконання Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді"
2. Наказ ІМЗО від 9.12.2015 №21 "Про утворення робочої групи з національно-патріотичного виховання дітей та молоді"
3. Наказ МОН від 16.06.2015 №641 "Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах"
4. Указ Президента України від 13 жовтня 2015 року №580 "Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 - 2020 роки"

5. Указ Президента України від 12 червня 2015 року №334 "Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді"

Згідно з Наказом МОН від 16.06.2015 №641 "Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах", національно-патріотичне виховання дітей та молоді – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади, громадських організацій, сім'ї, освітніх закладів, інших соціальних інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації. [2].

Також в даному документі вказані етапи впровадження національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

На першому етапі планується :

- створення нормативно-правового підґрунтя, інформаційно-методичного забезпечення для здійснення національно-патріотичного виховання дітей та молоді;
- створення Центру патріотичного виховання у підпорядкуванні Міністерства освіти і науки України;
- створення інформаційного ресурсу, присвяченого цій тематиці [7];

На другому етапі передбачається:

- розроблення програм, навчально-методичних посібників з предметів гуманітарно-соціального спрямування для дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних та вищих освітніх закладів, спрямованих на патріотичне виховання дітей та молоді;
- підготовка та видання науково-методичних посібників і методичних рекомендацій з організації виховних заходів, роботи клубів, центрів патріотичного виховання тощо;

На третьому етапі забезпечується :

- проведення моніторингу системи патріотичного виховання дітей та молоді за допомогою соціологічних опитувань, анкетування, психологічного тестування;
- проведення науково-методичних конференцій, створення банку передового педагогічного досвіду на інформаційному WEB-ресурсі;
- аналіз здобутого, встановлення досягнень і викликів, корекція навчально-виховних впливів з урахуванням результатів моніторингу [2].

Отже, саме соціологічні дослідження відіграють важливе значення у впровадженні національно-патріотичного виховання, так як завдяки їм здійснюється моніторинг та контроль ефективності даної концепції.

Так, значний відсоток загальнодержавних соціологічних досліджень присвячений саме проблемі патріотизму. За останні три роки було проведено декілька загальнодержавних соціологічних опитувань на дану тему.

В 2014 році Соціологічною групою «Рейтинг» було проведено дослідження на тему «Динаміка патріотичних настроїв», в ході якого було зібрано думку 2000 громадян України віком від 18 років. Згідно з результатами опитування, 86% опитаних українців вважають себе патріотами своєї країни. При цьому, однозначно характеризують себе як патріотів 50%, ще 36% – швидше так, ніж ні. Лише 6% не вважають себе патріотами, 8% - не змогли визначитися. Порівнюючи з 2013 роком, кількість людей, які вважають себе патріотами збільшилася з 81 до 86%, а порівняно з 2010 роком – з 76 до 86%. Разом із цим, більш ніж вдвічі зменшилася кількість тих, хто не вважає себе патріотом (з 15% у 2010 році проти 6% у 2014) [1].

В 2016 році за замовленням міністерства молоді та спорту України було проведено дослідження на тему «Цінності української молоді», до якого були включені питання про патріотичну свідомість та національно-патріотичне виховання. За результатами дослідження, майже всі опитані молоді люди вважають Україну своєю Батьківщиною (91,8%), переважна більшість опитаних знає текст гімну України (78,9%) та пишаються своїм громадянством (78,5%), а також цікавляться історією України (75,3%). Більше половини респондентів вважає, що громадяни України повинні добре володіти українською мовою (64,8%) [5].

В серпні 2017 р. Соціологічна група «Рейтинг» провела опитування, аналогічне до опитування 2014 року. За результатами дослідження, 83% опитаних зазначили, що вважають себе патріотами своєї країни. Порівняно з аналогічним періодом 2014 року загальна кількість патріотично настроєних громадян майже не змінилася. Лише 10% висловили протилежні міркування, ще 7% не змогли дати відповіді на це питання [3].

Отже, можна сказати, що питання національно-патріотичного виховання є одним з найбільш актуальних не тільки для освіти та науки України, а й для вищих державних органів, так як виховання свідомих громадян України є запорукою існування цілісної, високорозвиненої держави [6; С.247]. Для здійснення моніторингу громадської думки про національно-патріотичну політику влади важливим є проведення соціологічних досліджень на дану тему, їх аналіз кваліфікованими науковцями та відповідна реакція з боку державних органів за потреби. Існування такої системи забезпечить успішне виконання основних завдань національно-патріотичного виховання.

Список використаної літератури:

1. Динаміка патріотичних настроїв: серпень 2014: звіт соціологічного дослідження // [Електронний ресурс]. – Соціологічна група «Рейтинг», 2014. – Режим доступу: http://ratinggroup.ua/research/ukraine/dinamika_patrioticheskikh_nastroeniy.html

2. Наказ МОН від 16.06.2015 №641 "Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах" //

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqBM0APKYkJ2bWRiRmxFcms/view>

3. Патріотичні настрої українців: серпень 2017: звіт соціологічного дослідження // [Електронний ресурс]. – Соціологічна група «Рейтинг», 2017. – Режим доступу: http://ratinggroup.ua/research/ukraine/patrioticheskie_nastroeniya_ukraincev.html

4. Указ Президента України «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 - 2020 роки» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580/2015>

5. Цінності української молоді. Результати репрезентативного соціологічного дослідження становища молоді // [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: http://dsmsu.gov.ua/media/2016/11/03/23/Zvit__doslidjennya_2016.pdf

6. Лапшин С.А. Дефінітивний аналіз проблеми формування політичної культури студентської молоді / С.А.Лапшин // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка і психологія. – №35. – Вінниця: ВДПУ, 2011. – С.246-251.

7. Коломієць А. М. Інформатизація професійної освіти як чинник і наслідок інформатизації суспільства / А.М. Коломієць // Освітнянські обрії: реалії та перспективи: зб. наук. пр. – К.: ІПТО, 2007. – №1(1). – С.401-406.

Сачко І.

студентка групи 4ФВЗ ФФВС

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ У СПОРТІ (НА ПРИКЛАДІ БОЙОВОГО ГОПАКУ)

У статті досліджується проблеми національно-патріотичного виховання у спорті. Розкрито сутність концептуального осмислення нової концепції та його основні вимоги, визначено та схарактеризовано складники системи національно-патріотичного виховання виходячи з реалій сьогодення. Проаналізовано особливості національно-патріотичної складової національного виду спорту – Бойового Гопаку.

Ключові слова: концепція, осмислення, національно-патріотичне виховання, спорт.

Останнім часом Українська держава та її громадяни стають безпосередніми учасниками процесів, які мають надзвичайно велике значення для майбутнього. В сучасних важких і болісних ситуаціях викликів та загроз і водночас великих перспектив розвитку, кардинальних змін у політиці, економіці, соціальній сфері пріоритетним завданням суспільного поступу, поряд з забезпеченням своєї суверенності й територіальної цілісності, пошуками шляхів для інтегрування в європейське співтовариство, є визначення нової стратегії націонал-патріотичного виховання молоді. Оскільки саме молодь є активним учасником державотворчих процесів.

Серед виховних напрямів сьогодні найбільш актуальними виступають патріотичне, громадянське виховання як основоположні напрями, що відповідають як нагальним вимогам і викликам сучасності, так і закладають підвалини для формування свідомості нинішніх і майбутніх поколінь [1, 5].